

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 14

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

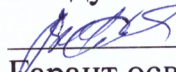
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕДІАФІЛОСОФІЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 033 Філософія
освітньо-професійна програма «Масові комунікації, коучинг та консалтинг»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра філософсько-історичних студій та масових комунікацій

Схвалено на засіданні кафедри
філософсько-історичних студій та
масових комунікацій
28 серпня 2023 р., протокол № 1

Завідувач кафедри

 Вадим СЛЮСАР
Гарант освітньо-професійної
програми

 Вадим СЛЮСАР

Розробник: д. філос. н., доц. Вадим СЛЮСАР, к. філос. н. Леся ЗАЙКО

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 14

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність 033 «Філософія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Загальна кількість годин - 150		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,4	Освітній ступінь: «бакалавр»	32 год.
		Практичні
		48 год.
		Лабораторні
		–
		Самостійна робота
		70 год.
Індивідуальні завдання-		
Вид контролю: екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 43% / 57%

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 14

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Медіафілософія» належить до циклу загальної підготовки нормативних освітніх компонент навчального плану підготовки студентів з спеціальності 033 «Філософія», освітньо-професійної програми «Масові комунікації, коучинг та консалтинг».

Метою дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти навичок виявляти, систематизувати і критично осмислювати світоглядні компоненти, включені в різні сфери гуманітарного знання.

Предметом дисципліни є сукупність філософських принципів, функцій, методів пізнання, ідей, які постають як система поглядів на світ в цілому і місце в ньому людини.

Завдання:

- формувати цілісний духовний світ особистості, що усвідомлює власну гідність, місце в суспільстві, мету й сенс життя, є соціально активною, відповідальною за свої вчинки та здатною до свідомого прийняття рішень;
- розвивати вміння виявляти, аналізувати та критично осмислювати світоглядні засади, філософські ідеї й цінності, інтегровані в різні сфери гуманітарного знання та соціальної практики;
- сформувати методологічну культуру, адекватну сучасним вимогам, що дає змогу враховувати у професійній діяльності соціальні, екологічні та психологічні наслідки, поєднувати технічні, культурні й гуманітарні чинники в єдиний системний комплекс, співвідносити спеціально-наукові та професійні завдання з гуманістичними цінностями;
- розвивати навички філософського мислення, аргументації, логічного аналізу, інтерпретації та рефлексії як підґрунтя для подальшої професійної підготовки у сфері масових комунікацій, коучингу та консалтингу;
- сформувати базові логічні вміння: оперування поняттями, судженнями й умовиводами, виявлення логічних помилок, побудову коректних аргументів і контраргументів, аналіз структури міркувань та дискурсів;

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 10. Здатність працювати автономно.

СК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

СК 4. Усвідомлення особливостей і місця вітчизняної інтелектуально-філософської традиції у світовій.

СК 6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

СК 7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

СК 12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 14

СК 14.Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими **наступних програмних результатів навчання** за спеціальністю 033 «Філософія»

ПР 1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.

ПР 2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

ПР 9. Мати навички написання філософських текстів.

ПР 12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ПР 14. Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання.

ПР 15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

ПР 19. Вміти розв'язувати складні та неординарні проблеми, виконувати завдання у непередбачуваних умовах, застосовуючи передові інформаційно-комунікативні методи.

ПР 20. Доносити до аудиторії якісний перевірений медіаконтент, вільний від маніпуляцій.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Медіафілософія як галузь філософії

Тема 1. Вступ до медіафілософії

Визначення медіафілософії як дисципліни на перетині філософії та медіа-досліджень. Основні об'єкти вивчення: медіа як розширення людини (за М. Маклюеном). Історичний огляд виникнення медіафілософії в ХХ столітті. Зв'язок медіафілософії з іншими філософськими напрямками (феноменологія, постструктуралізм). Роль медіа в формуванні сучасної реальності. Методологічні підходи до вивчення медіа: теоретичний vs. емпіричний. Актуальність теми в цифрову епоху: виклики та перспективи. Приклади ключових текстів для вступного читання з дисципліни.

Тема 2. Історія розвитку медіа та їх філософське осмислення

Усна культура як первинний медіум. Міф, епос і колективна пам'ять у дописемних суспільствах (М. Еліаде, В. Онг). Виникнення письма як антропологічна революція. Письмо і формування абстрактного мислення (Е. Гавелок, Ж. Гуді). Платонівська критика письма і проблема пам'яті, істини та присутності («Федр»). Рукописна культура середньовіччя. Скрипторії, канонічний текст і авторитет письма. Книга як головний медіум ранньомодерної культури. Формування наукового та філософського дискурсу. Гутенбергова революція і трансформація пізнання. Друкарство і стандартизація знання. Друкарство і формування національних спільнот та ідентичностей (Бенедикт Андерсон). Масова преса і виникнення публічної сфери Нового часу. Газета як політичний інститут. Візуальні медіа ХІХ століття: фотографія і проблема репрезентації реальності (Р. Барт, С. Зонтаг). Ранні теорії кіно як нового медіуму: реалістична традиція (З. Кракауер, А. Базен). Теорія технічної відтворюваності Вальтера Беньяміна: аура, масове сприйняття і політизація мистецтва. Медіа і зміна режимів сприйняття: від слухової до візуально-технічної культури. Історичні дебати про вплив медіа на мислення і культуру (Платон, Руссо, Ніцше, Беньямін). Вплив еволюції медіа на трансформацію філософських проблем: істина, суб'єкт, досвід, час і простір.

Тема 3. Теорія медіа Маршалла Маклюена

Інтелектуальні витоки теорії М. Маклюена: Гарольд Інніс і теорія «часових» та «просторових» медіа. Медіа як «розширення людини»: техніка як продовження тіла, органів і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 14

нервової системи. Концепція «медіум є повідомлення»: пріоритет форми над змістом у комунікації. Сенсорна перебудова культури під впливом медіа: зорові, слухові та тактильні режими досвіду. Класифікація «гарячих» і «холодних» медіа: участь реципієнта і когнітивна взаємодія. Концепція «глобального села» і нові форми колективної свідомості. Електронні медіа і кінець лінійного мислення. Мозаїчна структура інформації. Медіа і міфологія сучасності. Технології як нові символічні системи. Маклюен і проблема технологічного детермінізму. Критика Маклюена в гуманітарних науках: Ніл Постмен і концепція технополії. Пол Вірліо: швидкість, медіа і «дромологія» сучасної цивілізації. Джошуа Мейровіц: медіа і трансформація соціальних ролей. Актуальність Маклюена для аналізу цифрових платформ і мобільних медіа. Методологія аналізу медіумів як середовищ комунікації.

Тема 4. Медіа та суспільство: соціально-філософський аспект

Медіа як соціальний інститут і форма символічної влади. Комунікація і влада в теорії дискурсу Мішеля Фуко. Медіа як механізм нормалізації, дисциплінування і контролю. Франкфуртська школа: індустрія культури як форма ідеологічного панування (Адорно, Горкгаймер). Масова культура і стандартизація свідомості. Герберт Маркузе: одновимірна людина і роль масових комунікацій. Медіа і формування громадської думки: теорії пропаганди (В. Ліпшман, Е. Бернейс). Публічна сфера у філософії Юргена Габермаса. Комунікативна раціональність і медіадискурс. Медіа і демократія: свобода слова, цензура, плюралізм. Соціальні нерівності і репрезентація меншин у медіа. Фейкові новини, дезінформація і криза довіри. Етика журналістики і відповідальність медіа перед суспільством. Медіа як чинник соціальної мобілізації і політичних рухів.

Тема 5. Цифрові медіа та віртуальна реальність

Цифрова революція і трансформація медіакультури. Комп'ютер як універсальний метамедіум (Фрідріх Кітлер). Дані, коди і програмування як нові онтологічні основи реальності. Теорія симуляції і гіперреальності Жана Бодрійяра. Цифрові образи як автономні світи знаків і моделей. Віртуальна реальність як новий тип досвіду і буття. Доповнена реальність і гібридизація фізичного та цифрового світів. Соціальні мережі і нарратив ідентичності. Самопрезентація і цифрове «я». Мережеве суспільство і потоки інформації (Мануель Кастельс). Приватність, нагляд і «капіталізм спостереження» (Шошана Зубофф). Алгоритми, рекомендаційні системи і проблема маніпуляції. Штучний інтелект і філософія автономії та відповідальності. Цифрові залежності, увага і когнітивні трансформації. Екзистенційні та антропологічні наслідки життя у віртуальних середовищах.

Тема 6. Медіа та ідентичність: феноменологічний підхід

Медіа як середовище формування суб'єктивності та образу «Я». Самоідентичність у добу масових і цифрових медіа. Нарративна ідентичність (П. Рікер). Соціальні мережі і самопрезентація: сцена, маска і публічне «Я» (Е. Гофман). Філософія тіла і віртуалізація тілесності. Аватари, емодзі, цифрові жести. Гендер і медіа: феміністичні теорії репрезентації, тілесності і влади (Л. Малві, Дж. Батлер). Культурна ідентичність у глобалізованих медіасередовищах. Гібридні ідентичності та транскультурність. Колективна ідентичність і медіапам'ять. Національні, політичні та символічні спільноти. Автобіографічні медіа: блоги, влоги, подкасти як форми самонарації. Цифрова ідентичність і проблема автентичності. Множинні «Я» у мережі.

Тема 7. Медіакультура: філософський аналіз сучасних культурних практик

Поняття медіакультури. Медіа як середовище виробництва, циркуляції та інтерпретації культурних смислів. Історичні етапи становлення медіакультури: від масової культури до цифрової культури участі. Медіа і трансформація культурних кодів, символів та нарративів. Візуальна культура і «іконічний поворот». Образ як домінуюча форма сучасного досвіду (В. Мітчелл, Г. Бьом). Медіа як простір міфотворення і конструювання колективних уявлень.

Змістовний модуль 2. Науково-дослідницька діяльність у філософії та медіасфері

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 14

Тема 8. Вступ до науково-дослідницької діяльності у філософії

Академічна доброчесність у науково-дослідницької діяльності. Визначення філософського дослідження: теоретичне vs. прикладне. Історичний огляд методів філософських досліджень. Роль емпірії та раціоналізму в філософії. Етапи науково-дослідницького процесу. Етичні норми в філософських дослідженнях: академічна доброчесність в етичному вимірі. Зв'язок з медіафілософією: дослідження медіа-текстів.

Тема 9. Методи якісного дослідження в філософії

Специфіка якісних методів у гуманітарному пізнанні та їх відмінність від природничих наук. Феноменологічний метод Е. Гуссерля: епохе, феноменологічна редукція, опис чистого досвіду. Феноменологія медіадосвіду: тілесність, чуттєвість і сприйняття в медіасередовищі (Мерло-Понті). Герменевтика як метод інтерпретації смислів: від Шлейєрмахера й Дільтея до Гадамера та Рікера. Герменевтичне коло: взаємозв'язок тексту, контексту, автора та процесу розуміння. Деконструкція Ж. Дерріда як інструмент аналізу суперечностей у дискурсах і медіатекстах. Наративний аналіз і філософія оповіді: структура наративу, ідентичність, смислотворення. Біографічний, автобіографічний метод, глибинне інтерв'ю та кейс-стаді в медіадослідженнях. Цифрова етнографія, аналіз онлайн-спільнот, критичний дискурс-аналіз (Феркло, ван Дейк). Візуальна семіотика (Р. Барт, У. Еко), етичні проблеми та переваги / обмеження якісних методів у філософії й медіафілософії.

Тема 10. Кількісні методи в філософських дослідженнях

Статус кількісних методів у гуманітарних науках: можливості та межі математизації філософського знання. Основи статистичного аналізу для філософських досліджень: вибірка, змінні, кореляція, інтерпретація даних. Контент-аналіз медіатекстів: категоризація, кодування, підрахунок частот, автоматизований контент-аналіз і текст-майнінг. Опитування та анкетування як інструменти вивчення медіасприйняття, цінностей і установок аудиторії. Соціометрія, мережевий аналіз і Big Data в дослідженні комунікативних структур та онлайн-спільнот. Візуалізація даних як форма інтерпретації і філософського представлення результатів. Методологічні і етичні проблеми кількісних досліджень: редукціонізм, упередженість, відповідальність дослідника. Доброчесність дослідника.

Тема 11. Аналіз філософських текстів та джерел

Філософський текст як об'єкт інтерпретації: специфіка мови, аргументації та стилю. Методи повільного й аналітичного читання класичних текстів (Платон, Кант, Гегель, Ніцше). Структурний аналіз: поняття, тези, аргументи, висновки філософського тексту. Історико-філософський контекстуальний аналіз: епоха, традиція, школа, інтелектуальне середовище. Компаративний аналіз філософських концепцій і теоретичних парадигм. Інтертекстуальність і діалог текстів у філософській традиції. Герменевтичний і семіотичний аналіз медіатекстів, есеїв та візуальних матеріалів. Критичне, філологічне та стилістичне читання наукових і публіцистичних медіатекстів. Академічна доброчесність в інтерпретації текстів. Робота з першоджерелами, перекладами, архівами, бібліотеками та електронними ресурсами (бібліографічний пошук, наукометрія). Академічне письмо: структура, аргументація, цитування (APA, Chicago, MLA), проблеми авторства, інтерпретації, плагіату; практичні вправи з текстами М. Маклюєна, Ж. Бодріяра, В. Беньяміна, М. Фуко та сучасних медіатеоретиків.

Тема 12. Сучасні виклики медіафілософії та дослідницької діяльності

Етичні та онтологічні проблеми метаверсів і віртуальних світів: тілесність, присутність, ідентичність, приватність, експлуатація уваги. Криза довіри до медіа та інституцій: постправа, дезінформація, ехо-камери – філософські стратегії відновлення довіри й епістемічної відповідальності. Прогнози розвитку медіафілософії: постцифрова ера, нейроінтерфейси, постлюдське, спекулятивний реалізм та нові онтології медіа.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 14

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усьо- го	у тому числі				
л		п	лр	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовний модуль 1. Медіафілософія як галузь філософії						
Тема 1. Вступ до медіафілософії	9	2	2	–	–	5
Тема 2. Історія розвитку медіа та їх філософське осмислення	13	4	4	–	–	5
Тема 3. Теорія медіа Маршалла Маклюена	9	2	2	–	–	5
Тема 4. Медіа та суспільство: соціально-філософський аспект	13	4	4	–	–	5
Тема 5. Цифрові медіа та віртуальна реальність	11	2	4	–	–	5
Тема 6. Медіа та ідентичність: феноменологічний підхід	10	2	4	–	–	4
Тема 7. Медіакультура: філософський аналіз сучасних культурних практик	10	2	4	–	–	4
Всього	75	18	24	–	–	33
Змістовний модуль 2. Науково-дослідницька діяльність у філософії та медіасфері						
Тема 8. Вступ до науково-дослідницької діяльності у філософії	13	2	4	–	–	7
Тема 9. Методи якісного дослідження в філософії	15	4	4	–	–	7
Тема 10. Кількісні методи в філософських дослідженнях	13	2	4	–	–	7
Тема 11. Аналіз філософських текстів та джерел	20	4	8	–	–	8
Тема 12. Сучасні виклики медіафілософії та дослідницької діяльності	14	2	4	–	–	8
Всього	75	14	24	–	–	37
Разом	150	32	48	–	–	70

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 14

5. Теми практичних занять

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до медіафілософії	2
2.	Тема 2. Історія розвитку медіа та їх філософське осмислення	4
3.	Тема 3. Теорія медіа Маршалла Маклюена	2
4.	Тема 4. Медіа та суспільство: соціально-філософський аспект	4
5.	Тема 5. Цифрові медіа та віртуальна реальність	4
6.	Тема 6. Медіа та ідентичність: феноменологічний підхід	4
7.	Тема 7. Медіакультура: філософський аналіз сучасних культурних практик	4
8.	Тема 8. Вступ до науково-дослідницької діяльності у філософії	4
9.	Тема 9. Методи якісного дослідження в філософії	4
10.	Тема 10. Кількісні методи в філософських дослідженнях	4
11.	Тема 11. Аналіз філософських текстів та джерел	8
12.	Тема 12. Сучасні виклики медіафілософії та дослідницької діяльності	4
	Разом	48

6. Самостійна робота

Тема 1. Вступ до медіафілософії

Актуальність теми в цифрову епоху: виклики та перспективи.

Приклади ключових текстів для вступного читання.

Тема 2. Історія розвитку медіа та їх філософське осмислення

Історичні дебати про вплив медіа на мислення і культуру (Платон, Руссо, Ніцше, Беньямін).

Вплив еволюції медіа на трансформацію філософських проблем: істина, суб'єкт, досвід, час і простір.

Тема 3. Теорія медіа Маршалла Маклюена

Актуальність Маклюена для аналізу цифрових платформ і мобільних медіа.

Методологія аналізу медіумів як середовищ комунікації.

Тема 4. Медіа та суспільство: соціально-філософський аспект

Соціальні нерівності і репрезентація меншин у медіа.

Медіа як чинник соціальної мобілізації і політичних рухів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 14

Тема 5. Цифрові медіа та віртуальна реальність

Штучний інтелект і філософія автономії та відповідальності.

Цифрові залежності, увага і когнітивні трансформації.

Екзистенційні та антропологічні наслідки життя у віртуальних середовищах.

Тема 6. Медіа та ідентичність: феноменологічний підхід

Цифрова ідентичність і проблема автентичності. Множинні «Я» у мережі.

Тема 7. Медіакультура: філософський аналіз сучасних культурних практик

Медіа як простір міфотворення і конструювання колективних уявлень.

Тема 8. Вступ до науково-дослідницької діяльності у філософії

Зв'язок з медіафілософією: дослідження медіа-текстів.

Тема 9. Методи якісного дослідження в філософії

Цифрова етнографія, аналіз онлайн-спільнот, критичний дискурс-аналіз (Феркло, ван Дейк).

Візуальна семіотика (Р. Барт, У. Еко), етичні проблеми та переваги / обмеження якісних методів у філософії й медіафілософії.

Тема 10. Кількісні методи в філософських дослідженнях

Методологічні і етичні проблеми кількісних досліджень: редукціонізм, упередженість, відповідальність дослідника.

Тема 11. Аналіз філософських текстів та джерел

Практичні вправи з текстами М. Маклюєна, Ж. Бодріяра, В. Беньяміна, М. Фуко та сучасних медіатеоретиків.

Тема 12. Сучасні виклики медіафілософії та дослідницької діяльності

Прогнози розвитку медіафілософії: постцифрова ера, нейроінтерфейси, постлюдське, спекулятивний реалізм та нові онтології медіа.

7. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів та написання есе щодо проблемного питання за темою заняття.

8. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення здобувачами інформації, а здобувачі здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;
- частково-пошуковий (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють здобувачі під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);
- дослідницький: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.
- пояснювально-спонукальний метод викладання і частково-пошуковий метод учіння. Викладач частину навчального матеріалу подає в готовому вигляді, іншу частину – через проблемні завдання; здобувачі засвоюють навчальний матеріал як за допомогою репродуктивного, так і творчого, дослідницького методу;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 14

9. Методи контролю

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, модульна контрольна робота, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на екзамені. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При **перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання** оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, написання рефератів.

При виконанні **модульних (контрольних) завдань** оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, інші завдання.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є екзамен. Студент має право не складати екзамен і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку і позитивно (більш ніж на 60 балів) вирішив тестові завдання.

Якщо студент отримав незадовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти екзамен.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100
8	9	9	9	9	8	8	8	8	8	8	8	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 14

11. Рекомендована література

Основна література

1. Білецька В. В., Дьяченко Ю. А. Медіафілософія як інструмент осмислення медіареальності в контексті інформатизації сучасного суспільства. *Філософські обрії*. 2019. Вип. 42. С. 82-86. URL: <http://jnas.nbuu.gov.ua/article/UJRN-0001153965>
2. Зайко Л. Я. Політичний PR та мас-медіа: діалектика взаємозв'язків. *Специфіка комунікативних впливів у соціокультурному просторі*: монографія [О. І. Андросович, Л. А. Башманівська, В. І. Башманівський, О. В. Богуславський, Л. В. Давидова, К. В. Дюжева, Л. Я. Зайко, І. В. Лиса, З. В. Партико, Н. М. Яблонська]; за заг. ред. В. І. Башманівського. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. С. 90 – 127.
3. Зражевська Н. І. Медіа як інструмент медіаконтролю і як засіб соціального примусу. *State and Regions. Series: Social Communications*. 2022. № 1(49). С. 122–129.
4. Литвинчук О. В. Філософія: навчальний посібник. 2021. 403 с. <http://library.ztu.edu.ua/ftextslocal/Litvinchuk.pdf>
5. Ломачинська І.М., Ломачинський Б.Г. Функціональна спрямованість інформаційної культури. *Вісник Львівського університету. Сер. Філол.-політолог. студії*. 2020. Вип.30. С. 77 – 93 DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2020.30.10>
6. Медіакультура в контексті міждисциплінарних досліджень : монографія / за загал. наук. ред. В. В. Березенко, М. А. Лепського, О. О. Семенець ; відп. ред. К. Г. Сіріньок-Долгарьова. Запоріжжя : Кераміст, 2017. 309 с. <https://www.academia.edu/35657242/%D0%9C%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%96%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%86%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%85%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%D0%B7%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%92%D0%92%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%9C%D0%90%D0%9B%D0%B5%D0%BF%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%9E%D0%9E%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9A%D0%93%D0%A1%D1%96%D1%80%D1%96%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%BA%D0%94%D0%BE%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D1%8C%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B6%D0%B>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 12 / 14

[6%D1%8F %D0%9A%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82 2017 309 %D1%81](https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/%D0%91%D0%BB%D1%96%D1%85%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf)

7. Філософія : підручник / В. С. Бліхар, М. М. Цимбалюк, Н. В. Гайворонюк, В. В. Левкулич, Б. Б. Шандра, В. Ю. Свищо; вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород : Говерла, 2021. 440 с.

<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4251/1/%D0%91%D0%BB%D1%96%D1%85%D0%B0%20%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

8. Шпачинський І., Воронюк К. Медіафілософія: деякі аспекти філософського осмислення поняття «медіа». *Молодий вчений*. 2020. № 12 (88). С. 251–254. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-50>

9. Mihelj S., Huxtable S. (2018). From Media Systems to Media Cultures. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108525039>

10. Slyusar V., Kozlovets M., Horokhova L., Chaplinska O. Phenomenon of targeted advertising in postpanoptic society. *Humanities Studies: Collection of Scientific Papers*. 2021. 8 (85). P.48–56. <http://humstudies.com.ua/article/view/243385/241264>

11. Slyusar V. Informational Violence in the Symbolic Exchange and Modern Mediareality: the Modus Dimension. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Philosophical Sciences*. 2019. № 1 (85). P. 25-35. <https://eprints.zu.edu.ua/30501/1/5.pdf>

12. Yakovleva O., Slyusar V., Kushnir O., Sabovchuk, A. New trends in scientific and technological revolution (STR) and transformation of science and education systems in the paradigm of sustainable development. *E3S Web of Conferences*. 2021. № 277 https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2021/53/e3sconf_icees2021_06006.pdf

13. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / В. Беньямін ; [пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська]. *Вибране*. Львів : Літопис, 2002. С. 53 – 97.

14. Беньямін В. Щодо критики насильства : статті та есеї; [пер. з нім]. Київ : Грані-Т, 2012. 312 с.

15. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція; [пер. з фр. В. Ховхун] Київ : Основи, 2004. 230 с.

16. Зонтаг С. Про фотографію; [пер. з англ. П. Таращук]. Київ : Основи, 2002. 189 с.

17. Мерло-Понті М. Видиме й невидиме: з робочими нотатками ; [Пер. з фр. Є. Марічев; упоряд., авт. передмови та післямови К. Лефор]. Київ : Видавничий дім КМ Академія, 2003. 268 с.

18. Baudrillard J. Requiem for the Media, 1972. <https://divinecuration.github.io/assets/pdf/ baudrillardrequiem.pdf>

19. Chomsky N. Media Control. The Spectacular Achievements of Propaganda. N. Y., 2002. 103 p.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13 / 14

https://library.uniteddiversity.coop/Media_and_Free_Culture/Media_Control-The_Spectacular_Achievements_of_Propaganda-Noam_Chomsky.pdf

20. McLuhan M. Understanding Media: The Extensions of Man. 2nd ed., repr., corrected. London : Routledge, 2001. 392 p. <https://designopendata.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/05/understanding-media-mcluhan.pdf>

Допоміжна література

1. Алфьорова З. І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва: монографія. Харків : ХДАК, 2008. 268 с.
2. Головей В. Ю. Проблема «кінця мистецтва» в контексті гегелівської концепції «художньої релігії». *Наук. вісн. Волин. Нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Сер.: Філософські науки*. 2008. № 12. С. 229 – 236.
3. Зражевська Н. І. Нові медіа і нові форми комунікації в медіакультурі. *Current issues of mass communication*. 2013. № 14. С. 70-75. http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmk_2013_14_16.
4. Зражевська Н. І. Проблеми нарративного аналізу сучасних медіатекстів. *Актуальні проблеми медіапростору: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 08 квітня 2021 р.)*. 2021. С. 48–54. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/45222/1/N_Zrazhevskia_Konf_2021_FJ.pdf
5. Зражевська Н. І., Зражевський С. Ф. Футурологія суспільства і медіакультура. *Обрії друкарства*. 2015. № 1. С. 65–82. http://nbuv.gov.ua/UJRN/obd_2015_1_10
6. Кардаш Л. В. Поняття медіатексту як базової категорії медіа Лінгвістики. *Молодий вчений*. 2017. № 4 (44). С. 146-149.
7. Москвич О.Д. Феноменологія сучасної медіареальності: експлікація понять. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Серія: Філософські науки*. 2014. № 18 (295). С. 68-73.
8. Москвич О. Д. Медіа-реальність як сучасний соціокультурний простір. *Соціологічні студії*. 2014. № 2 (5). С. 52 – 56.
9. Санкуєв М.Г. Медіафілософія як нова галузь філософського знання. *Гілея*. 2014. Вип. 89. С. 199–202. URL: https://www.researchgate.net/publication/322699168_Mediafilosofia_ak_nova_galuz_filosofskogo_znanna
10. Стоян С. П. Символізм візуального образу в філософських концепціях Е. Кассіра та С. Лангер: культурний контекст. *Українські культурологічні студії*. 2017. № 1. С. 52-55. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrks_2017_1_13.
11. Lasswell H.D. Propaganda Technique in World War I. Cambridge, Mass. : MIT Press, 1971. 233 p.
12. Margreiter R. Realität und Medialität : zur Philosophie des "Medial Turn". *Medien Journal. Zeitschrift fuer Kommunikationskultur*. 1999. № 1 (23). S. 9–18. <https://netlibrary.aau.at/download/pdf/9583214.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК.19- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 14

13. Münker S. After The Medial Turn. Sieben Thesen zur Medienphilosophie. Medienphilosophie. Beitrage zur Klarung eines Begriffs, 2003. P. 18–20. https://www.researchgate.net/publication/356228404_After_The_Medial_Turn_Sieben_Thesen_zur_Medienphilosophie

14. Wiesing L. What are Media? Techné/Technology. Researching Cinema and Media Technologies – Their Development, Use and Impact; ed. A. van den Oever. Amsterdam : Amsterdam University Press, 2014. P. 93–104. https://monoskop.org/images/6/6f/Van_den_Oever_Annie_ed_Techne_Technology_Researching_Cinema_and_Media_Technologies.pdf

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Спеціалізована е-бібліотека філософської літератури Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_ph/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=